

Kellele helistad kui oled merel hädas?

Ka parimas laevaperes võib juhtuda, et tehnika veab alt või teeb inimlik eksimus aluse liikumisvõimetuks. Kui selline asi peaks juhtuma merel, on hea nõu kallis. Riikliku päästeteenistuse ülesanne on päästa inimesed. Kui kellegi elule otsest ohtu aga pole, siis ei pea päästjad välja sõitma, ammugi pole nende kohus probleemidesse sattunud aluseid pukseerida või tehnilist abi osutada. Kust saada abi kui merel midagi juhtub?

Merepääste põhitõdesid selgitab Tallinna ja Muuga lähel tegutseva Vabatahtliku Merepääste Ühingu asutaja Jako Vernik:

Abi vajaduse merel võib laias laastus kaheks jagada:

Esimesel juhul on ohus inimeste elud ja tuleb tegutseda viivitamatult ning maksimaalse võimaliku päästetehnikaga. Kui ikka paat lekkima hakkab ja põhja kipub minema, on elu kindlasti ohus. Samuti võib reaalne oht inimesel tekkida ka talvisel ajal mootoririkke tõttu – kui ilm väljas külm ja meri karm.

Teisel juhul ollakse alusega kindlalt pinnal, ilm hea, kuid paati ei saa näiteks juhtida või ei tööta mootor. Sellisel juhul on ka abi andmisega natuke rohkem aega, päästeteenistus ei pea kopterit välja saatma ning abivajaja võib – kui tal sidevahendid töötavad – otsida ise endale sobivaima viisi abi saamiseks.

Riiklik regulatsioon ja hädaabi numbrid

Eestis on riiklikult määratud merehädalisi abistama Politsei- ja Piirivalveamet. Laevatatavates piirkondades on Politsei- ja Piirivalveametil olemas vajalikud alused ning inimesed, seadusega ametile pandud ülesanne on inimeste päästmine. Merepäästet koordineerib Pääste ja koordineerimiskeskuses JRCC Tallinn. **JRCC (Joint Rescue**

Coordination Centre) telefoninumber on **61 91 224**.

NB! JRCC Tallinn number on paari viimase aasta jooksul muutunud ja vana number välja lülitatud! Kui olete selle oma mobiiltelefoni salvestanud näiteks kaks aastat tagasi siis kontrollige number üle!

Reeglina on kõigil väikelaevnikel mobiiltelefon taskus ning loodetavasti helistamine merepääste saamiseks ka võimalik. Ootamatute hädaolukordade puhuks tasub alati enne mereleminekut kontrollida, et telefoni aku oleks laetud, võimaluse korral võtta kaasa varuaku või laadija (kui alusel on olemas elektrisüsteem, millelt akut täita saab) ning pakkida telefon veekindlalt.

Teise kõigile teada lahendusena võib alati helistada ka Päästeameti Häirekeskuse üldisel hädaabinumbril **112**. Hädaabinumbrile saab helistada ka siis kui teie telefonil puudub teie konkreetse mobiiloperaatori levi. Eemaldage telefoni sim-kaart ja helistage 112!

Häirekeskus korraldab teie abistamise ise või suunab kõne Pääste ja Koordineerimiskeskusesse.

Väikelaevad, mille varustuses on **VHF raadiosaatja**, saavad abi kutsuda **kanalil 16**. On oluline teada, et abi kutsumiseks ei pea olema käinud raadioside kursustel ning vastavat tunnistust omama.

JRCC koordineerib tulevikus ka vabatahtlike merepäästjate välja kutsumist ning oskab abivajajale anda infot pukseerimisvõimaluste ning tehnilise abi kohta. Selleks lisatakse vastava valmisolekuga ühingud koordineerimiskeskuse andmebaasi ning teave abivajajatest jõuab päästemeeskondadeni koordineerimiskeskuse vahendusel.

Abi osutamine

Abi osutab Politsei- ja Piirivalveamet inimeste päästmisel vältimatult. Tuleb aga meeles pidada, et aluste pukseerimine ja tehniline abi ei ole Politsei- ja Piirivalveameti ülesanne.

Navigatsioonihooajal reageerivad appikutsele esimeses järjekorras tavaliselt kiired RIB kaatrid. Tallinna piirkonnas lähtub selline abi Kopli ja Muuga lahe piirkonnast. Kiiret sekkumist vajavates olukordades ja eriti keeruliste ilmastikuolude pu-

hul on põhiliseks päästjaks Lennusalga helikopter. Kopteri reageerimisele saab loota ka navigatsioonihooaja välisel ajal. Päevasel ajal tõuseb kopter Tallinna Lennuväljalt 15 minuti ja töövälisel ajal ühe tunni jooksul.

Vabatahtlikud merepäästeühingud

Viimastel aastatel on Eestis asutatud ka mitmeid vabatahtlikke merepääste ühinguid. Loomulikult on kõigi merepäästjate esmaseks ülesandeks inimeste päästmine, kuid võimalusel ja vastastikkusel kokkuleppel on vabatahtlikud merepäästjad valmis ka aluseid pukseerima ning muud tehnilist abi osutama. Viimati tutvustasime Vabatahtliku Merepääste Ühingu tegemisi Viimsis Rannarahva Muuseumis toimunud merepääste alasel ümarlauakohtumisel. Rohuneeme sadamast on meil reeglina hilise sügiseni võimalik abi osutada. Suured

RIB paadid suudavad merel sõita ka päris tugeva tuule ja tormiga, vastava väljaõppe saanud meeskonnad on võimelised korraldama pukseerimist ja varapäästeoperatsioone. Vabatahtlikud merepäästjad tegutsevad hetkel lisaks veel ka Toilas, Vösul, Lohusuus, Mustvees, Käsmus, Pärnus ja Haapsalus.

Ohuolukordade vältimine

Merele minnes saame ise nii mõndagi enda ohutuse tagamiseks teha. Lõpetuseks ka mõned meespead, kuidas vähendada õnnetusse sattumise riski.

- Planeeri oma meresõit eelnevalt ning alati jälgi ilma, nii ei satu sa ehk madalikule ning ei jää ka tormi kätte!
- Kasuta alati päästevarustust!
- Veendu, et kütust on piisavalt! Kütuse lõppemine on üks enamlevinud merehätta jäämise põhjusi.
- Vali mereleminekuks vastavalt aastaajale

sobivad riided! Talvised meresõitjad peaksid lahtistes paatides kasutama keha kuivaks jätvaid ülikondi – nii on võimalik kiiret alajahtumist vältida.

- Ole kursis ka lähimate abi saamise kohtadega! On need siis sadamakaptenid, kelle reeglina on paat võtta või vabatahtlikud merepäästjad merelemineku piirkonnas või lihtsalt rannakalurid. Küsi ka sadamate kontaktnumbreid kohaliku abi saamiseks.
- Kontrolli, et sidevahendid (mobiil ja VHF) on töökorras, akud laetud ning mobiil veekindlalt pakitud. Nii saad oma abivajadusest õigeaegselt teada anda – või vastupidi, teatada kaldal ootavatele sõpradele-sugulastele, et kõik on korras ja muretsemiseks pole põhjust.
- Teata kellelegi kaldal oma meresõidu plaanitav marsruut ja tagasi jõudmise aeg – kui sa pole planeeritud ajaks tagasi jõudnud, teab kaldale jäänud tugiisik otsijatele vajalikku infot anda. ●